

جلد
نوزدهم

روزنامه‌های انقلاب اسلامی

نویسنده: میرزا باقر علیان نژاد

۱۳۵۷/۱۱/۲۱ - ۱۳۵۷/۱۱/۲۰

باسم
مؤسسه
نشری
این کتاب
مستقیم
نمیباشد

انتشارات سوره مهر (وابسته به حوزه هنری)
دفتر ادبیات انقلاب اسلامی

www.sooremehr.ir

روزشمار انقلاب اسلامی

جلد نوزدهم | ۱۳۵۷/۱۱/۲۰ - ۱۳۵۷/۱۱/۲۱

نویسنده: میرزا باقر علیان نژاد

ویراستار: سید محمد صادق فیض

صفحه‌آرا: علی رضا دانا

چاپ و صحافی: واژه پرداز اندیشه

چاپ اول: ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۲۵۰ نسخه

شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۵۰۶-۸۶۳-۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۳-۳۳۷۹-۹

نشانی انتشارات: تهران، خیابان حافظ، خیابان رشت،

پلاک ۲۳، تلفن: ۸۱۴۴۲۰۱۱۴۲-۶۶۴۶۹۹۵۱

فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان ولیعبدالله، نرسیده به خیابان

حافظ، جنب حوزه هنری، پلاک ۲۲۴۵، تلفن: ۸۸۹۴۹۷۹۱۱

فروشگاه انقلاب: تهران، خیابان انقلاب، میدان انقلاب

جنب سینما بهمن، پلاک ۱۰۳۳، تلفن: ۶۶۴۷۶۵۶۸-۹

فروشگاه اصفهان: اصفهان، میدان انقلاب، سینما ساحل،

کدپستی: ۸۱۳۳۶۱۴۵۱۱، تلفن: ۰۳۱-۳۲۲۴۷۷۳۵-۶

Sooremehr.ir

Mehrak.ir

@Sooremehr

۶۶۴۶۰۹۹۳ (پنج خط)

۱۵۸۱۵-۱۱۴۴

۳۰۰۰۵۳۱۹

نقل و چاپ نوشته‌ها منوط به اجازه رسمی از ناشر است.

دانلود کتابخوان سوره مهر

با وارد کردن کد تخفیف thisamay در اولین خرید خود از کتابخوان سوره مهر ۵٪ تخفیف بگیرید.

www.ketab.ir

فهرست

۷.....	اشاره
۹.....	مقدمه
۲۰.....	۲۰ بهمن ۱۳۵۷ • ۱۱ ربیع الاول ۱۳۹۹ • ۹ فوریه ۱۹۷۹
۹۳.....	۲۱ بهمن ۱۳۵۷ • ۱۲ ربیع الاول ۱۳۹۹ • ۱۰ فوریه ۱۹۷۹
۲۸۱.....	ضمیمه (شهادی ۲۱ بهمن ۱۳۵۷ تهران)
۲۹۹.....	فهرست اعلام

مقدمه

تحولات سیاسی گسترده ایران در نیمه دوم بهمن ماه ۱۳۵۷ به حدی فشرده بود که مجلد نوزدهم روزشمار انقلاب اسلامی به دو روز بهمن ماه (بیست و بیست و یکم) اختصاص یافت. در این مجلد به تحولاتی نظیر حادثه پادگان دوشان تپه و جنگ خونین لشکر گارد با همافران و مردم، سخنرانی مهدی بازرگان، نخست وزیر دولت موقت، در دانشگاه تهران، افزایش زمان حکومت نظامی از ساعت ۴:۳۰ بعد از ظهر ۲۱ بهمن ۱۳۵۷ تا ساعت ۵ صبح روز بعد از سوی رژیم پهلوی و صدور دستور لغو حکومت نظامی توسط امام خمینی، ادامه راهپیمایی مردمی در برخی شهرها در حمایت از نخست وزیری مهدی بازرگان، انعکاس گسترده سخنرانیها و پیامهای امام خمینی و حوادث انقلاب در رسانه های داخلی و خارجی، شدت گرفتن فعالیت روحانیون و سیاسیون، اقدامات شاپور بختیار، مجلسین و سران ارتش برای حفظ حکومت پهلوی، طراحی کودتایی با عنوان «عملیات نجات» شامل مراحل بازداشت گسترده انقلابیون و انتقال آنها به جزیره ای در خلیج فارس و بمباران منطقه فرح آباد ژاله توسط نظامیان، تصرف برخی کلانتریها در تهران به دست مردم، تصویب «لوائح انحلال ساواک و محاکمه نخست وزیران و وزیران» در مجلس سنا، اجتماع طرفداران قانون اساسی، اقدامات امریکا در مقابله با انقلاب و ... پرداخته شده است.

تحولات گسترده این دو روز را در دو محور اصلی بررسی کرده ایم:

الف) جبهه مبارزه

۱. رهبری انقلاب اسلامی: امام خمینی در این دو روز بر شدت فعالیتهای خود افزودند. ایشان دو سخنرانی جداگانه یکی در جمع نمایندگان شورای هماهنگی اعتصابات و دیگری در جمع گروهی از پزشکان ایراد کردند. همچنین سه نامه و دو پیام نیز نوشتند. دیدارهای

عمومی ایشان با مردم نیز در مدرسه علوی برگزار شد.

فعالیت امام خمینی در این دوره زمانی کوتاه در چهار جهت اصلی متمرکز بود: اول، پشتیبانی از نخست‌وزیری مهندس مهدی بازرگان؛ رهبر انقلاب اسلامی در ۲۰ بهمن ۱۳۵۷ و در دیدار با گروهی از پزشکان با اشاره به تظاهرات میلیونی مردم در ۱۹ بهمن ۱۳۵۷ در سراسر کشور به حمایت از دولت موقت مهندس مهدی بازرگان فرمودند: «دیروز این آرای ملت نبود؟ دیروز چند میلیون مردم فریاد کردند، اینها ملت نیستند؟ باز هم آن ملتی که باید در نظر امریکا و عمال امریکا باشد، اینها نیستند. این «ملت» آنهاست که می‌گویند باید همه چیز را داد به امریکا، همه چیز را داد به خارجیها!»

دوم، رهبری مردم در داخل کشور؛ امام خمینی در ۲۰ بهمن ۱۳۵۷ در دیدار با «نمایندگان شورای هماهنگی اعتصابات» با اشاره به راه طولانی برای سازندگی کشور فرمودند: «شما می‌دانید که الان ما، پس از اینکه ان شاء الله دولت انقلابی هم تحقق پیدا بکند، راه بسیار دوری داریم برای ترمیم خرابیهایی که در این بنجاء و چند سال در مملکت ما به اسم «تمدن بزرگ»، به اسم آزادی گذاشته اند، اینها رفتند و فرار کردند و خزاین مملکت ما را یا به باد دادند، یا همراه بردند. و ما وارث یک مملکت در هم ریخته هستیم که تحقق صحت آن و ترمیم آن امکان ندارد؛ الا به تشریک مساعی همه قشرهای ملت. اگر هر کس در هر مقامی هست و در این مسئله کوشش نکند و بخواهد به عهده قشر دیگر بگذارد، این باز زمین خواهد ماند. خرابیها اندازه‌ای نیست که دولت بتواند ترمیم بکند، یا قشر یا اقشاری از ملت بتواند ترمیم بکند. این خرابیها بسیار است: در جهت اقتصاد، در جهت فرهنگ، در جهت ارتش، در جهات دیگر. و این با کوشش همه جانبه همه اقشار ملت باید ترمیم بشود. لهذا با اینکه شما سهم بزرگی دارید، این آقایان فرهنگیها و آقایان اعتصابیون و دیگران سهم بزرگی در این نهضت دارند، و این نهضت را این اعتصابات خیلی ثمربخش کرد، لکن ما حالا قدم اول را برداشته‌ایم. مثل اینکه یک مملکتی جنگ‌زده باشد و اجانب در آن باشند، کوشش کنید اجانب را بیرون کنید. این قدم اول است.

قدم دوم، قدم سازندگی است، مهم‌تر از قدم اول است. قدم سازندگی از حالا به بعد شروع می‌شود. هر جای این مملکت شما دست بگذارید خرابی هست. این ادارات دولتی را به واسطه اینکه اشخاصی که در رأس بودند بسیارشان اشخاص غیر صحیح بودند، و همین‌طور وزارتخانه‌ها و اشخاصی که در رأس بودند اشخاصی نبودند که ملی باشند، ادارات دولتی را تقریباً باید گفت اینها خراب کردند.»

رهبر انقلاب اسلامی از همه اقشار درخواست کردند که دست به دست هم بدهند و با

اتحاد و با کمال دلسوزی به ساختن کشور بیردازند و با وحدت کلمه همه مسائل را حل کنند. امام خمینی تأکید کردند که دشمن از اختلافات بین مردم سوءاستفاده می‌کند؛ اما با اتفاق کلمه، تمام قدرتهای بزرگ به زانو در خواهند آمد به طوری که آنها نیز نتوانستند شاه را نگه دارند.

سوم، مقابله با نظامیان؛ به دنبال وقایع شب ۲۰ بهمن ۱۳۵۷ در پادگان دوشان تپه و گسترش درگیریها و حمله نیروهای گارد به پرسنل نیروی هوایی، امام خمینی در ۲۱ بهمن ۱۳۵۷ در پیامی خطاب به «ملت شجاع ایران و اهالی محترم تهران» نوشتند: «به طوری که می‌دانید اینجانب بنا دارم که مسائل ایران به طور مسالمت‌آمیز حل شود لکن دستگاه ظلم و ستم، چون خود را به حسب قانون محکوم می‌بیند، دست به جنایت زده و در شهرهای کرمان و گنبد کاووس به مردم شجاع مسلمان حمله کرده و کشتار نموده است؛ و در تهران، لشکر گارد به طور ناگهانی به نیروی هوایی، که به ملت پیوسته است، حمله نموده؛ و [پرسنل] نیروی هوایی به کمک مردم شجاعانه آنان را شکست داده‌اند. من این تعرض غیرانسانی و عمل گارد را محکوم می‌کنم.» ایشان این برادرکشی را مقدمه‌ای برای باز نگه داشتن دست اجانب در کشور و بازگرداندن چهارگانه را به موضع خود دانسته، تأکید کردند: «من با آنکه هنوز دستور جهاد مقدس نداده‌ام، و نیز مایل به مسالمت حفظ و قضایا موافق آرای ملت و موازین قانون عمل شود؛ لکن نمی‌توانم تحمل این وحشیگری‌ها را بکنم؛ و اخطار می‌کنم که اگر دست از این برادرکشی برندارند و لشکر گارد به محل خودش برنگردد و از طرف مقامات ارتشی از این تعدیات جلوگیری نشود، تصمیم آخر خود را به امید خدا می‌گیرم و مسئولیت آن با متجاسرین و متجاوزین است. من از مردم شجاع تهران می‌خواهم در صورتی که قوای متجاوز عقب‌نشینی کردند، با حفظ آمادگی و هوشیاری از خدعه دشمن، آرامش و نظم را حفظ کنند، ولی مجهز و مهیا برای دفاع از اسلام و نوامیس مسلمین باشند.»

رهبر انقلاب اسلامی همچنین با اشاره به اعلامیه جدید فرمانداری نظامی مبنی بر افزایش زمان حکومت نظامی، تأکید کردند: «اعلامیه امروز حکومت نظامی، خدعه و خلاف شرع است و مردم به هیچ وجه به آن اعتنا نکنند.»

چهارم، مقابله با حکومت پهلوی؛ امام خمینی در دیدار با پزشکان و کارکنان بیمارستان سوم شعبان از شاپور بختیار با عنوان «عامل اجانب در چهره ملیت» نام بردند و فرمودند: «یک نفر بیست سال، سی سال در چهره ملیت بوده است، در چهره دیانت بوده است آن وقتی که محفوظ بوده است این؛ و نگه داشته‌اند این را برای یک روزی، یک روزی که احتیاج دارند که با حربه ملیت ملت را بکوبند، مثل امروز. امروز با حربه «ملیت» و رفتن سر قبر دکتر مصدق،

ملت را دارند می‌گویند. و چنانچه شریف‌امامی با حربه «صلح» آمد و ملت را کوبید، اینها با این حربه آمدند. و این ملت ... یکصدا می‌گفتند که ما دولت جدید را می‌خواهیم. اینها را ملت حساب نمی‌کنند! ملت آن است که امریکا بشناسد که او ملت است، اگر امریکا تثبیت کرد ملیت کسی را! آن هم تثبیتش به این است که منافع او را تأمین بکند و الا آن اشخاصی که می‌گویند ما ملی هستیم و ما مطیع ملت هستیم، به آرای ملت احترام می‌گذاریم، [خیر].»

۲. مهدی بازرگان؛ یک روز پس از راهپیمایی میلیونی مردم ایران در حمایت از دولت موقت، مراسم سخنرانی مهدی بازرگان، نخست‌وزیر منتخب امام خمینی، صبح ۲۰ بهمن ۱۳۵۷ در دانشگاه تهران برپا شد. روزنامه‌های اطلاعات، کیهان و آیندگان با عناوین «بازرگان: شاه رفت و دیگر باز نمی‌گردد»، «بازرگان برنامه دولت موقت را اعلام کرد» و «بازرگان: با انتخاب رئیس‌جمهور استعفا می‌دهم.» به انعکاس گسترده سخنان بازرگان پرداختند:

از اولین ساعات صبح جمعه ۲۰ بهمن ۱۳۵۷ گروه‌هایی از مردم به دانشگاه تهران آمدند تا به سخنرانی بازرگان گوش دهند.

مهدی بازرگان در اولین سخنرانی عمومی خود پس از انتخاب به نخست‌وزیری موقت، ضمن سیاست‌گذاری به درگاه خدا و ابراز شادی از درگذشت دوباره به دانشگاه، از کسانی که بار مبارزه را به دوش کشیده‌اند تشکر کرد و از حمایت گسترده مردم پس از «ابلاغ افتخارآمیز و بسیار سنگین و عظیم رهبر عظیم و عزیز ما آیت‌الله العظمی خمینی» در صدور حکم نخست‌وزیری تقدیر و تشکر کرد و آن را «سنگین‌ترین بار، پر مخاطره‌ترین، دشوارترین و مشکل‌ترین» مأموریتی دانست که در عمر ۷۱ ساله مشروطیت ایران، به نخست‌وزیران و نامزدهای دیگر داده شده است.

بازرگان در این سخنرانی با تأکید بر اینکه سیاستش «گام به گام» است و نمی‌تواند مثل امام خمینی رفتار کند گفت که انتظار اینکه مملکت یک شبه ره صد ساله بیاید، خواسته‌ها فوراً و به طور کامل و صد در صد تأمین گردد، همه بدها بلافاصله، بدون رسیدگی و محاکمه، مجازات و بلکه اعدام شوند (چیزی که نه ممکن است و نه مصلحت) از بلاها و دردهای هر دولت ملی و اسلامی است.

وی احراز و انتقال قدرت، برگزاری رفراندوم، احیا و اداره و اصلاح مملکت، انتخابات مجلس مؤسسان و ارجاع به آرای عمومی برای تدوین و تصویب قانون اساسی جدید، انتخابات مجلس شورای ملی و استعفا و تحویل کار به رئیس‌جمهور و به دولت رسمی بعدی را مهم‌ترین برنامه‌های دولت موقت خود برشمرد.

بازرگان در ادامه بختیار و دولت او را خطاب قرار داد و گفت: مادام که شما سر کار هستید،